KAMMARRÄTTEN I GÖTEBORG
Avdelning 3

DOM

2017-11-20
Meddelad i Göteborg

Mål nr 3821-17

KLAGANDE
Försäkringskassan
Processjuridiska enheten
405 12 Göteborg

MOTPART
Dödsboet efter [redacted]

Ombud: Tomas Hermansson och Erika Lörinczy
Kooperativet OLGA
Södra Holtermansgatan 2
431 82 Mölndal

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE
Förvaltningsrätten i Göteborgs dom den 28 juni 2017 i mål nr 6395-16, se bilaga A

SAKEN
Assistansersättning

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten upphäver förvaltningsrättens dom och fastställer Försäkringskassans beslut.

YRKANDEN M.M.

Försäkringskassan yrkar att kammarrätten upphäver förvaltningsrättens dom och fastställer Försäkringskassans beslut samt anför följande. [redacted] vårdades på sjukhus på Mallorca den 8 maj–30 maj 2015 och därefter på Östra sjukhuset den 31 maj–26 juni 2015. Detta ska betraktas som en och samma sjukhusvistelse. Assistansersättning har betalats ut för

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1531	Stora Nygatan 21	031-732 74 00	031-732 76 00	måndag – fredag
401 50 Göteborg		**E-post**: kammarratten.goteborg@dom.se		08:00–16:00
		www.kammarratten.goteborg.se		

fyra veckors sjukhusvistelse, vilket är den tid ersättning maximalt kan utges för.

Dödsboet efter [redacted] anser att överklagandet ska avslås.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Frågan i målet

Frågan i målet är om [redacted] hade rätt till ytterligare assistansersättning under tid då hon vårdades på sjukhus, utöver av Försäkringskassan beviljade fyra veckor.

Rättslig reglering

Assistansersättning lämnas inte för tid när den funktionshindrade vårdas på en institution som tillhör staten, en kommun eller ett landsting (106 kap. 24 § SFB). Om det finns särskilda skäl kan assistansersättning lämnas även under tid när den funktionshindrade vårdas på sjukhus under en kortare tid (106 kap. 25 § SFB).

Vad som avses med kortare tid för vård på sjukhus framgår inte av lagförarbetena (jfr prop. 1995/96:146 s. 15). Enligt Riksförsäkringsverkets allmänna råd (RAR 2002:6) om assistansersättning bör som kortare tid för vård på sjukhus räknas en tid på högst fyra veckor.

Kammarrättens bedömning

Av utredningen framgår att [redacted] vårdades på sjukhus på Mallorca under perioden den 8 maj–30 maj 2015 samt därefter på Östra sjukhuset i Göteborg under perioden den 31 maj–26 juni 2015. Försäkringskassan beviljade [redacted] assistansersättning under perioden den 8 maj–5 juni 2015. Försäkringskassan ansåg att det var fråga om en och samma sjukhusvistelse och att assistansersättning därför kunde beviljas under högst fyra veckor.

KAMMARRÄTTEN I GÖTEBORG **DOM**

Mål nr 3821-17

[redacted] har, såvitt framgår av utredningen, erhållit sjukhusvård för samma medicinska problematik och förflyttats mellan sjukhusen utan något avbrott i vårdkedjan. Kammarrätten gör därför samma bedömning som Försäkringskassan att det är fråga om en och samma sjukhusvistelse och att denna uppgår till sju och en halv vecka. Detta kan enligt kammarrätten inte ses som en kortare tid. Den beviljade ersättningen avser dessutom en vecka då [redacted] vistades på sjukhus i Sverige och det har därför funnits tid för personal att lära känna henne och sätta sig in i hennes behov. Det finns därmed inte skäl för att bevilja assistansersättning under tiden den 6 juni–26 juni 2015. Försäkringskassans överklagande ska därför bifallas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 4).

Petter Classon

Eveline Nilsson

Liselotte Tagaeus
referent

/Louise Berglund

FÖRVALTNINGSRÄTTEN I GÖTEBORG

Avd. 2

DOM

2017-06-28
Meddelad i Göteborg

Mål nr
6395-16

KLAGANDE
Dödsboet efter [redacted]

Ombud:
[redacted]
Gabriella Stenberg
Kooperativet Olga
Prästgårdsgatan 22
431 44 Mölndal

MOTPART
Försäkringskassan
Processjuridiska enheten, Göteborg
405 12 Göteborg

ÖVERKLAGAT BESLUT
Försäkringskassans beslut den 13 april 2016, dnr 010214-2016

SAKEN
Assistansersättning

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifallet överklagandet och beviljar Dödsboet efter [redacted] assistansersättning under tiden den 6 juni – den 26 juni 2015.

Postadress
Box 53197
400 15 Göteborg

Besöksadress
Sten Sturegatan 14

Telefon
031 - 732 70 00

Telefax
031 - 711 78 59

E-post: forvaltningsrattenigoteborg@dom.se
www.forvaltningsrattenigoteborg.domstol.se

Expeditionstid
måndag–fredag
08:00-16:00

BAKGRUND

Försäkringskassan beslutade att inte ändra sitt tidigare beslut att inte betala ut assistansersättning när [redacted] vårdades på sjukhus för perioden fr.o.m. den 6 juni 2015. Beslutet har motiverats i huvudsak enligt följande.

Enligt huvudregeln kan man inte få assistansersättning när man vårdas på sjukhus. Om det finns särskilda skäl kan dock assistansersättning lämnas vid kortare sjukhusvistelser. Som kortade tid för vård på sjukhus bör räknas en tid på högst fyra veckor. Försäkringskassan har tidigare beslutat att hon har rätt till assistansersättning under högst fyra veckor när hon vårdas på sjukhus. Enligt uppgift blev hon inlagd på sjukhus på Mallorca den 8 maj 2015 och vistades på sjukhus resten av månaden samt t.o.m. den 26 juni 2015. Det framgår av underlaget att hon efter sjukhusvistelsen på Mallorca vårdades på SU Östra i Göteborg. Det framkommer inte att det var något uppehåll mellan dessa sjuhusvistelser som skulle medföra att vistelsen på SU Östra Göteborg kan ses som en ny vistelse. Det ifrågasätts inte att hon har behov av assistans under sin sjukhusvistelse och att det fanns särskilda skäl att hon skulle ha rätt till detta. Då assistansersättning dock enbart kan lämnas vid en kortare sjukhusvistelse kan hon inte få ersättning för längre period än fyra veckor. Försäkringskassan kan därför inte betala ut ersättning för perioden fr.o.m. den 6 juni 2015.

YRKANDEN M.M.

Dödsboet efter [redacted] (dödsboet) yrkar att assistansersättning ska utbetalas även för perioden efter den 6 juni 2015. Dödsboet anför bl.a. följande. I samband med att [redacted] skrevs ut från sjukhuset på Mallorca fick [redacted] på Kooperativet Olga ett muntligt besked från Försäkringskassans personal att sjukhusperioden på Mallorca avslutades och

att en ny sjukhusperiod påbörjades på SU Östra Göteborg. Detta innebar att en ny fyraveckorsperiod påbörjades. Den 26 juni 2015 hade Gabriella Stenberg kontakt med Försäkringskassan och diskuterade att [redacted] beslut skulle gå ut den dagen. De fick svar att fyra veckorsperioden tog slut den 26 juni 2015 och att den inte gick att förlänga. Kooperativet tog då kontakt med Mölndals Stad för fortsatt planering av assistansen på sjukhuset. Meningen med att ha kvar sin assistans i fyra veckor är att personalen ska lära känna patientens behov och om [redacted] flyttades till ett nytt sjukhus hade personalen där ingen aning om hennes behov. Hon var även oförmögen att kommunicera i både tal och skrift samt kunder varken röra armar eller ben. [redacted] hade också assistans under enbart två veckor under den första sjukhusvistelsen i Spanien, de andra veckorna fick hon hjälp från sina anhöriga.

Försäkringskassan anser att överklagandet ska avslås och tillägger bl.a. följande. Det har betalats ut asisstansersättning för hela perioden den 8 maj–5 juni 2015.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Tillämpliga bestämmelser m.m.

Assistansersättning lämnas inte för tid när den funktionshindrade vårdas på en institution som tillhör staten, en kommun eller ett landsting (106 kap. 24 § SFB).

Om det finns särskilda skäl kan assistansersättning lämnas även under tid när den funktionshindrade vårdas på sjukhus under en kortare tid (106 kap. 25 § SFB).

Av förarbetena till den aktuella lagen framgår att assistansersättning inte ska lämnas för sjukvårdande insatser som faller inom hälso- och sjukvårdens område. Med hänsyn till de särskilda kvalifikationer och den yrkeskunskap som personalen inom de nu berörda verksamheterna besitter, kan den föreslagna avgränsningen i många fall vara viktig ur kvalitativ synvinkel. Om särskilda skäl föreligger bör den personliga assistenten kunna följa med och bistå den funktionshindrade personen vid kortare sjukhusvistelser. Detta kan gälla t.ex. vid akut intagning på sjukhus i de fall där karaktären av funktionshindret gör det särskilt angeläget att den personliga assistenten finns till hands. Avsikten är emellertid inte att personlig assistans ska ersätta den omvårdnad sjukvårdshuvudmannen är skyldig att ge. Med kortare sjukhusvistelser avses att det är fråga om oplanerad, akut intagning på sjukhus. Även om sjukhusvistelsen visar sig bli långvarig ska assistansersättning kunna utgå i ett initialt kortare skede (se prop. 1995/96:146 s. 15 och s. 21).

Riksförsäkringsverket har i sina allmänna råd angett att som kortare tid för vård på sjukhus bör räknas en tid på högst fyra veckor (se RAR 2002:6).

Förvaltningsrättens bedömning

Försäkringskassan har beviljat [redacted] assistansersättning t.o.m. den 5 juni 2015och således bedömt att den tid som hon varit intagen på sjukhus utgör en sammanhängande period. Frågan är om hennes sjukhusvistelse, som inleddes den 31 maj 2015 ska beaktas som en ny vistelse och om hon därmed har rätt till ytterligare assistansersättning fr.o.m. den 6 juni 2015.

Kammarrätten i Stockholm har gjort bedömningen att en rimlig utgångspunkt vid frågan om hur flera på varandra följande sjukhusvistelser ska hanteras är att varje vistelse ska bedömas självständigt och den

omständigheten att det gått kort tid mellan utskrivning och återinskrivning eller att sjukhusvistelserna avser samma medicinska problematik inte ändrar den bedömningen (jfr Kammarrätten i Stockholms dom den12 juni 2014 i mål nr 7493-13). I [redacted] fall rör det sig dels om en vistelse på ett sjukhus i Spanien till den 30 maj 2015 och dels om en vistelse på Östra Sjukhuset i Göteborg fr.o.m. den 31 maj 2015. Bedömningen görs därför att sjukhusvistelsen den 31 maj – den 26 juni är en ny vistelse som kan innebära rätt till assistansersättning.

Sjukhusvistelsen på Östra Sjukhuset får anses ha varat en kortare tid. Det får vidare anses stå klart att [redacted] var i stort behov av personlig assistans även vid den senare sjukhusvistelsen. Det finns därför särskilda skäl för assistansersättning för hela perioden på Östra Sjukhuset. Överklagandet ska därmed bifallas och dödsboet ska beviljas assistansersättning för tiden den 6–26 juni 2015.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3104/1 B)

Ingela Larsson
Rådman

I avgörandet har även nämndemännen Muraiz Medic, Gunnar Olsson och Britt-Marie Kuylenstiernadeltagit.

Föredragande i målet har varit förvaltningsrättsnotarien Jacob Avellan.

SVERIGES DOMSTOLAR

Bilaga

HUR MAN ÖVERKLAGAR – PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Göteborg. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom två månader** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

Sista dagen för överklagande är i regel den dag som genom sitt tal i månaden motsvarar den dag Ni fick del av beslutet. Om Ni fick del av förvaltningsrättens beslut t.ex. den 30 juni måste skrivelsen med överklagande ha kommit in senast den 30 augusti. Om Ni fick del av beslutet en dag med ett tal i månaden som inte finns i slutmånaden löper tiden i stället ut på slutmånadens sista dag. Om Ni fick del av beslutet t.ex. den 31 juli måste skrivelsen med överklagande ha kommit in senast den 30 september.

Om sista dagen för överklagande infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

DV 3104/1 B • 2013-06 • Producerat av Domstolsverket

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten.*

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom två månader* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

För en enskild klagande är sista dagen för överklagande två månader från den dag då han/hon fick del av kammarrättens beslut. Om klaganden fick del av kammarrättens beslut t.ex. den 30 juni måste skrivelsen med överklagande ha kommit in senast den 30 augusti. Om klaganden fick del av beslutet t.ex. den 31 juli, som inte har någon motsvarighet två månader senare, löper tiden i stället ut på slutmånadens sista dag, dvs. i det här exemplet den 30 september. Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges.Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.